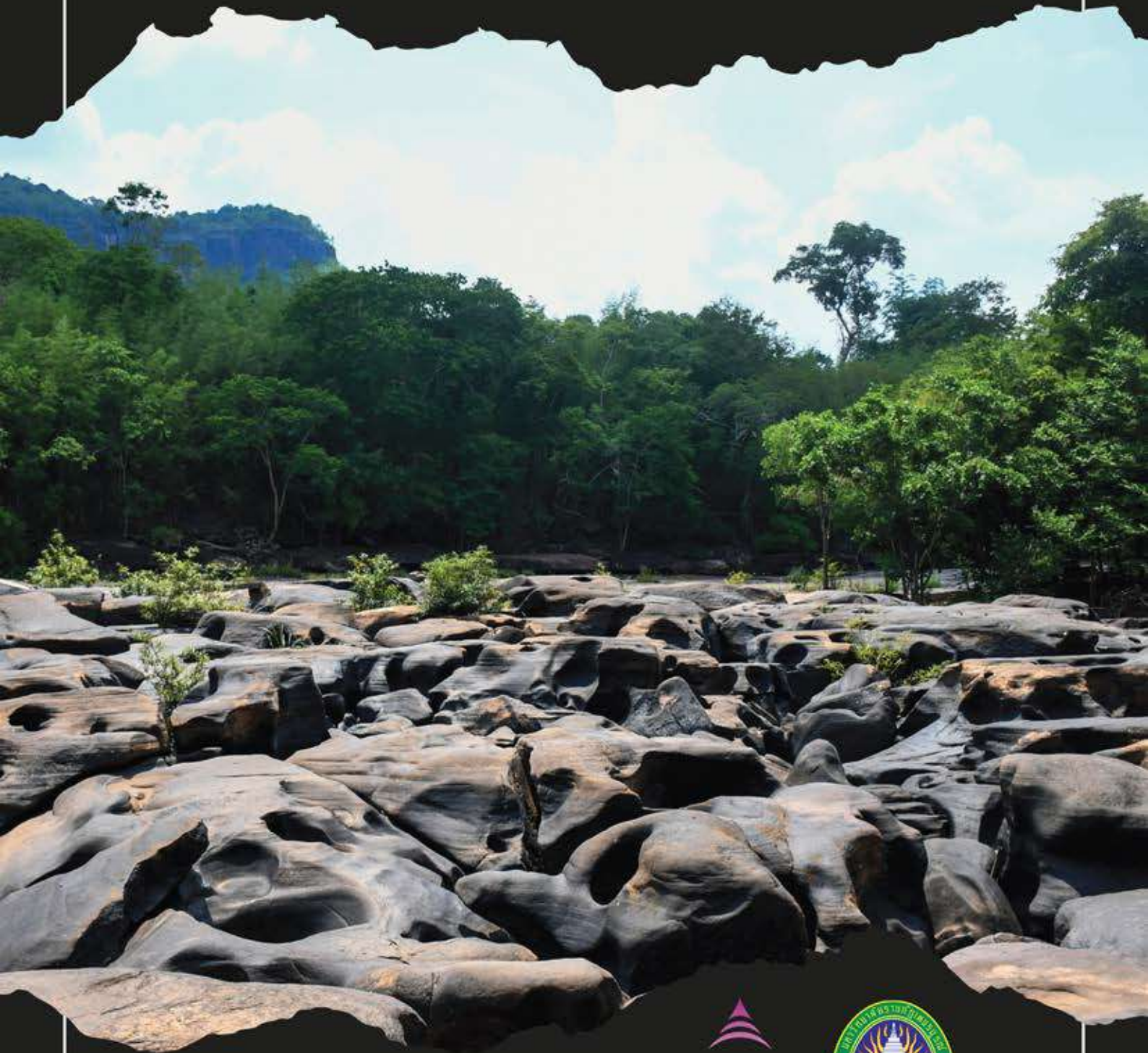

เลียดัน ลานหินมหัศจรรย์

ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คำนำ

เลยดั้น ลานหินมหัศจรรย์ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะของหินแปลกตาและน่าทึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการทางธรรมชาติเป็นเวลานาน เช่น การกัดเซาะของน้ำ ลม หรือการเคลื่อนตัวของแผ่นดิน ซึ่งมีความน่าสนใจเป็นอย่างมากในด้านความมหัศจรรย์ของเลยดั้น คือ การวางตัวของชั้นหินทราย จะเป็นการวางชั้นหินหันเข้าหาด้านต้นน้ำ น้ำที่ไหลลงมาตามชั้นหินเกิดการมุดตัวลงไปได้ผิวดินหรือชั้นหิน แล้วไหลไปออกยังที่ต่ำกว่าที่อยู่ไกลออกไปทางปลายน้ำ ทำให้ดูเหมือนว่าสายน้ำในฤดูแล้งขาดหายไปเป็นช่วง ๆ ผู้เขียนและทีมงานสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จึงได้จัดทำข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้รับรู้ถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตและปัจจุบัน

ทั้งนี้ ผู้เขียน และคณะผู้จัดทำ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้สนใจทั้งหลาย นำองค์ความรู้นี้ไปเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เล็งเห็นคุณค่าและสืบสาน อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมต่อไป

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
วัตถุประสงค์	๑
ขอบเขต	๑
เป้าหมาย	๑
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑
เลยต้น ลานหินมหัศจรรย์	๒
แนวทางการนำไปปฏิบัติใช้	๖
ข้อเสนอแนะ	๗
บรรณานุกรม	๗
ภาคผนวก	๙

องค์ความรู้ทางวัฒนธรรม
เรื่อง เลย์ตัน ลานหินมหัศจรรย์
ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นการเสาะแสวงหา รวบรวม จัดเก็บความรู้เกี่ยวกับประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ วัฒนธรรม ที่มีอยู่ในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์
๒. เพื่อจัดทำเป็นเล่มองค์ความรู้สำหรับเผยแพร่ให้แก่เยาวชนและผู้ที่มีความสนใจศึกษาเรียนรู้

ขอบเขต

ศึกษาประวัติความเป็นมาและรูปแบบของ เลย์ตัน ลานหินมหัศจรรย์ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

เป้าหมาย

จัดเก็บข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมเรื่อง เลย์ตัน ลานหินมหัศจรรย์ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อการประยุกต์ใช้งานให้เป็นระบบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้ข้อมูลทางด้านวัฒนธรรมเรื่อง เลย์ตัน ลานหินมหัศจรรย์ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ที่เป็นระบบ
๒. ได้สืบสานและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม เกี่ยวกับประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อของท้องถิ่น เพชรบูรณ์ และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปเผยแพร่สู่ชุมชนสาธารณะชน
๓. ได้องค์ความรู้สำหรับนำไปบูรณาการกับการเรียนการสอน

เลยต้น ลานหินมหัศจรรย์
ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์

อำเภอน้ำหนาว เดิมเป็นป่าเขาสูงสลับซับซ้อนที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์ป่านานาชนิด เช่น ช้าง กระต่าย วัวแดง เสือ กวาง เก้ง หมี เลียงผา ฯลฯ และป่าไม้อันทรงคุณค่า เช่น ตะเคียน ยาง เหียง พลวง รกฟ้า ไม้เบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าสนเขา และ ไม้ที่ประหลาดที่สุด ซึ่งพบในป่าน้ำหนาว ยังเป็นแหล่งของพืชสมุนไพรที่ทรงคุณค่า ได้แก่ กฤษณา อบเชย จำปีป่า ตะไคร้ สันเสื่อ ๑๑ ตัว เปล้าน้อย ดีหมี สุรามิฤทธิ์ รางจืด จันทน์แดง ไม้ต้น หย้าถอดปล้อง เหงือกปลาหมอ หูปลาช่อน กำลังช้างสาร พญาเสือโคร่ง ม้ากระทืบโรง โตไม่รู้ล้ม ฯลฯ ซึ่งยังรอคอยผู้เชี่ยวชาญเข้ามาสำรวจและศึกษาค้นคว้า เพื่อประโยชน์แก่มวลมนุษยชาติ ในด้านมานุษยวิทยา

ค่าน้ำหนาว เป็นชื่อของลำน้ำซึ่งไหลออกมาจากถ้ำใหญ่น้ำหนาว หมู่ที่ ๕ บ้านห้วยลาด ตำบลหลักด่าน ไหลผ่านอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว ด้านทิศเหนือ ในฤดูหนาวก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ ลำน้ำแห่งนี้จะหนาวเย็นจัดจนผิวน้ำกลายเป็นแผ่นน้ำแข็ง แม้กระทั่งน้ำค้างที่จับอยู่บนหลังคาและยอดหญ้าจะจับตัวเป็นเกล็ดน้ำแข็ง ซึ่งเป็นที่มาของคำว่า น้ำหนาว ใช้เป็นชื่อเรียกบ้านน้ำหนาว หรือตำบลน้ำหนาวมาตั้งแต่อดีต ซึ่งเป็นแหล่งหนีภัยสงครามคราวปราบขบถเจ้าอนุวงศ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๓ และแหล่งหลบซ่อนของผู้กระทำความผิดอาญาในสมัยโบราณ เนื่องจากพื้นที่เป็นป่าเขาสูงชันยากแก่การค้นหาและติดตาม เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๐๐ เดิมเป็นเพียงกลุ่มบ้านเล็กๆ มีบ้านเรือนราว ๔-๕ ครอบครัว ตั้งอยู่บริเวณ บ้านห้วยน้ำหนาว กลุ่มบ้านดังกล่าวเป็นชุมชนที่ยังไม่ถาวร มีการเคลื่อนย้ายหมู่บ้านเมื่อมีการเจ็บป่วยล้มตาย หรือเกิดโรคระบาดของคนในหมู่บ้าน ประชาชนจะอพยพครอบครัวหนีโรคภัยเข้าไปอาศัยอยู่ตามป่าเขา ไร่นา เมื่อโรคภัยสงบลง จึงอพยพกลับถิ่นเดิม หรือไปตั้งเป็นหมู่บ้านขึ้นมาใหม่ โดยมีความเชื่อกันว่าผีกินหรือผีมารังควาญ เมื่อย้ายหมู่บ้านคราวใด ก็เปลี่ยนชื่อหมู่บ้านไปเรื่อยๆ ตามสภาพที่ตั้งของหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๔๕๗ ทางราชการได้แยกพื้นที่บ้านห้วยน้ำหนาว ออกจากตำบลหล่มเก่า ตั้งเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอหล่มเก่า เรียกว่า ตำบลน้ำหนาว

พ.ศ. ๒๕๑๓ กรมทางหลวงได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลออสเตรเลีย สำรวจและออกแบบก่อสร้างถนนมิตรภาพ สายหล่มสัก-ชุมแพ (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒) โดยเริ่มก่อสร้างจากสี่แยกพ้อขุนผาเมือง อำเภอหล่มสัก และสามแยกบ้านโนนหัน อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผ่านอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว ระยะทาง ๑๐๕ กิโลเมตร เป็นเส้นทางเชื่อมระหว่างภาคเหนือกับภาคอีสาน เสร็จเรียบร้อยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗

พ.ศ. ๒๕๑๕ ทางราชการได้ประกาศให้ป่าน้ำหนาวเป็นอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว ในพื้นที่ ๙๖๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๖๐๓,๗๕๐ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์และอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์พืช สัตว์ป่าและป่าต้นน้ำ

พ.ศ. ๒๕๑๗ ศูนย์สร้างทางอำเภอหล่มสัก (ศูนย์เครื่องมือกลหล่มสัก) ได้สำรวจออกแบบก่อสร้างทางหลวงจังหวัดโดยเริ่มก่อสร้างจากบ้านห้วยสนามทราย-บ้านกกกระตอน อำเภอหล่มเก่า (ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๒๒๖)

พ.ศ. ๒๕๒๑ กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศตั้งกิ่งอำเภอน้ำหนาว โดยแยกพื้นที่ตำบลน้ำหนาว ออกจากอำเภอหล่มเก่า เนื่องจากเป็นท้องที่ทุรกันดาร ห่างไกลทางคมนาคม เจ้าหน้าที่ของรัฐออกตรวจตราและเยี่ยมเยียนราษฎรไม่ทั่วถึงเพราะเป็นพื้นที่ชายแดน มีอาณาเขตติดต่อกับ ๓ จังหวัด

อำเภอน้ำหนาว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เดิมเป็นเพียงกลุ่มบ้าน มีบ้านเรือนประมาณ ๔-๕ ครอบครัวยังตั้งอยู่ในบริเวณบ้านห้วยน้ำหนาว กลุ่มบ้านดังกล่าวเป็นชุมชนที่ยังไม่ถาวร มีการเคลื่อนย้ายหมู่บ้านเมื่อมีการเจ็บป่วยล้มตาย หรือเกิดโรคระบาดของคนในหมู่บ้าน ประชาชนจะอพยพครอบครัวหนีโรคภัยเข้าไปอาศัยอยู่ตามป่าเขา ไร่นา เมื่อโรคภัยสงบลงจึงอพยพกลับถิ่นเดิมหรือไปตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่โดยมีความเชื่อกันว่า ผีกินหรือผีมารังควาน เมื่อย้ายหมู่บ้านคราใดก็เปลี่ยนชื่อหมู่บ้านไปเรื่อย ๆ ตามสภาพที่ตั้งของหมู่บ้าน เช่น บ้านห้วยขอนเปลือย บ้านโนนจำปา บ้านโคกลานกลอย บ้านห้วยคำแย บ้านห้วยน้ำหนาว และบ้านท่าไร่ เป็นต้น หมู่บ้านทั้งหมดนี้ขึ้นต่อการปกครองตำบลหล่มเก่า อำเภอหล่มเก่า ต่อมามีการตั้งหมู่บ้านขึ้น ได้แก่ บ้านนาพอสอง บ้ายห้วยหอย (บ้านวังกวาง) บ้านตาต่า บ้านกกกล้วยนวล ทำให้การตรวจตราและดูแลราษฎรของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความยากลำบาก

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ไม่เพียงแต่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว แต่ยังมีบทบาทสำคัญต่อระบบนิเวศและเศรษฐกิจของชุมชนในพื้นที่ เช่น อุทยานแห่งชาติ ป่าเขา น้ำตก ทะเล และภูเขา ล้วนเป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติและสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นผ่านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

คำว่า "ลานหินมหัศจรรย์" อาจหมายถึงสถานที่ท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีลักษณะของหินแปลกตาและน่าทึ่ง ซึ่งเกิดขึ้นจากกระบวนการทางธรรมชาติเป็นเวลานาน เช่น การกัดเซาะของน้ำ ลม หรือการเคลื่อนตัวของแผ่นดิน

ลานหินมหัศจรรย์ที่พบในประเทศไทย

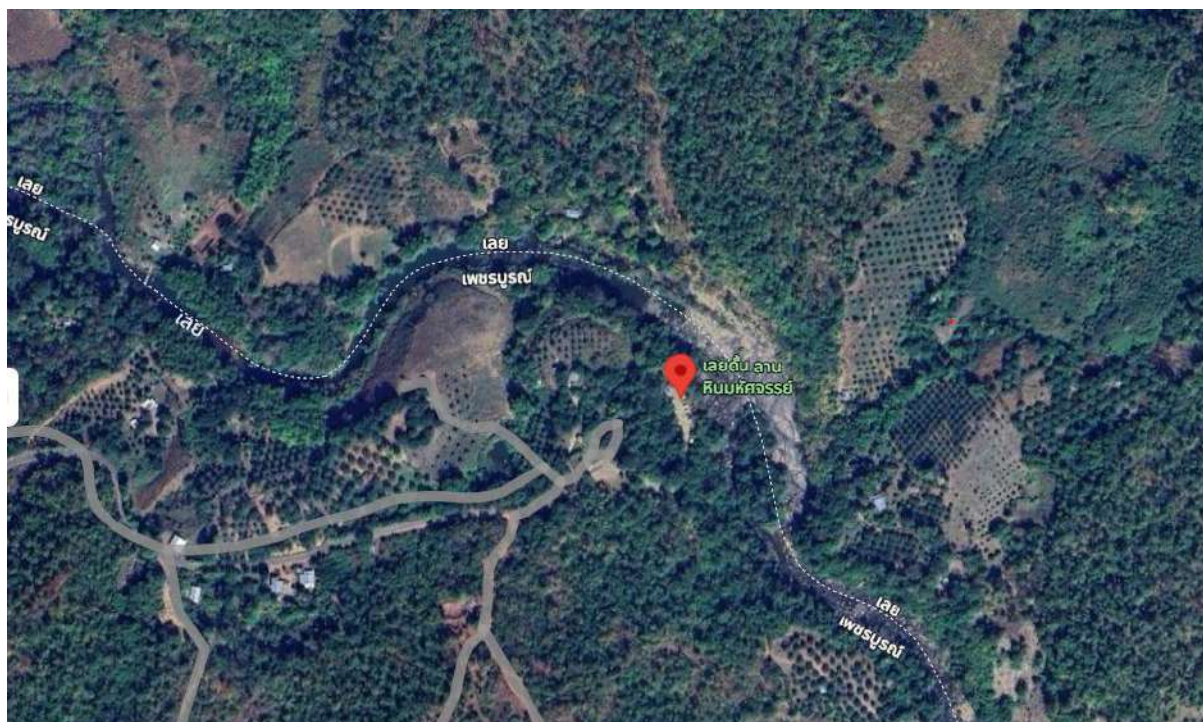
ลานหินปุ่ม – อยู่ใน อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า จังหวัดพิษณุโลก มีลักษณะเป็นหินทรายที่มีปุ่มนูนขึ้นมา คล้ายปุ่มๆ เต็มพื้นลานหิน

ลานหินแตก – อยู่ใกล้กับลานหินปุ่มในภูหินร่องกล้า เป็นรอยแตกของแผ่นหินขนาดใหญ่ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิและแรงดันใต้ผิวโลก

เสาเฉลียง หรือ เสาหินธรรมชาติ – ที่ สามพันโบก จังหวัดอุบลราชธานี เป็นลักษณะหินที่มีรูปร่างแปลกตา เกิดจากน้ำกัดเซาะริมแม่น้ำโขง

เลียดัน หรือ ลานหินเลียดัน ตั้งอยู่ที่บ้านห้วยกะโปะ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว ติดกับลำน้ำเลย มีลักษณะเป็นลานหินทรายขนาดใหญ่ ขวางลำน้ำ คล้ายสะพานหินข้ามแม่น้ำ บริเวณลานหินเต็มไปด้วยหลุมบ่อขนาดใหญ่-เล็ก ลึกลงไปในเนื้อหิน คล้ายหลุมขนมครก ซึ่งเกิดจากการกัดเซาะของสายน้ำนานกว่า ๑๐๐ ปี โดยลักษณะการกัดกร่อนของชั้นหินทรายนี้ มีชื่อเรียกทางวิชาการว่า กุ่มถ้ำลักษณะ (Potholes) สามารถเห็นการกัดกร่อนได้ถึง ๕ แบบ คือ แบบวงกลม แบบวงรี แบบเสาหิน แบบสะพานหิน และแบบกัดเซาะด้านข้าง นับเป็นความแปลกพิสดารและความสวยงามที่ธรรมชาติได้สร้างขึ้น

เลย์ตัน ถือได้ว่าเป็นความมหัศจรรย์ที่ธรรมชาติได้รังสรรค์สร้างขึ้น จนกลายเป็นสถานที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดเพชรบูรณ์ เหมาะที่จะเป็นจุดพักผ่อนของครอบครัว เพราะบริเวณนี้มีโพรงหินที่สามารถลงไปถ่ายภาพตามมุมต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิด จึงเหมาะที่จะเป็นจุดเช็คอินแบบที่ไม่ซ้ำใคร และยังรอคอยผู้ที่สนใจจะเดินทางเข้าไปสำรวจ สำหรับนักท่องเที่ยวท่านใดจะเดินทางไปยังเลย์ตันนั้นผู้เขียนขอแนะนำให้ไปในช่วงฤดูแล้ง และอย่าลืมนำรองเท้าผ้าใบที่มีลักษณะพื้นดีทนทานพร้อมสำหรับการเดินลุยหินกันอย่างราบรื่น

แนวทางการนำไปปฏิบัติใช้

๑. นวัตกรรม เรื่อง เลย์ตัน ลานหินมหัศจรรย์ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ เผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม ได้แก่

๑) จัดทำเป็นรูปเล่มองค์ความรู้ สำหรับเผยแพร่ในห้องสมุดสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

๒) มีการเผยแพร่รูปเล่มองค์ความรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ E – Book ลงในเว็บไซต์ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

๒. นวัตกรรม เรื่อง เลย์ตัน ลานหินมหัศจรรย์ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ ไปบูรณาการกับการเรียนการสอน รายวิชา HSSD๔๑๐ ทักษะสังคมเพื่อการพัฒนา โดยนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอน (มคอ. ๓ หมวดที่ ๕) สัปดาห์ที่ ๓ – ๕ บทที่ ๕ การจัดการทุนทางสังคม เป็นกิจกรรมในการสอน โดยการบรรยายยกตัวอย่างองค์ความรู้ เรื่อง เลย์ตัน ลานหินมหัศจรรย์ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในหัวข้อ วิธีการจัดการทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนาชุมชนที่มีเครือข่ายเข้มแข็ง เกิดจากการประสานของหลายภาคส่วน ที่มุ่งช่วยเหลือกันและกันแบบไว้วางใจกัน มีการจัดตั้งกิจกรรม การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมต่างๆ

๓. การเผยแพร่องค์ความรู้ เรื่อง เลย์ตัน ลานหินมหัศจรรย์ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ ในรูปแบบต่าง ๆ ถือเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งโบราณสถาน และประวัติความเป็นมาของชุมชนในอดีต อีกทั้งยังทำให้ชุมชนมีโอกาสได้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากผู้ที่ได้ศึกษาองค์ความรู้เรื่องดังกล่าว และเมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจะส่งผลทำให้ชุมชนมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการลงพื้นที่ ทบทวน ข้อมูลให้ครบถ้วนทุกอำเภอในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังได้
ใช้ศึกษาหาความรู้ สืบต่อจากรุ่นสู่รุ่นต่อไป

บรรณานุกรม

- จิตาภา บุญทะจันทร์. (๒๕๖๘). อายุ ๑๑ ปี. บ้านเลขที่ ๑๗ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- จำรัส ศรีทาสังข์. (๒๕๖๘). อายุ ๔๘ ปี. บ้านเลขที่ ๑๒๕ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- ณัฐวุฒิ ขวัญเขียน. (๒๕๖๘). อายุ ๑๓ ปี. บ้านเลขที่ ๑๐๖ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- ณัฐชยา บุตรศรี. (๒๕๖๘). อายุ ๑๒ ปี. บ้านเลขที่ ๑๓ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- ทวีศักดิ์ รักดีสอน. (๒๕๖๘). อายุ ๑๖ ปี. บ้านเลขที่ ๓๐ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- ปราณี ขวัญโพก. (๒๕๖๘). อายุ ๔๗ ปี. บ้านเลขที่ ๓ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- ภาพร ยอดวงศา. (๒๕๖๘). อายุ ๑๘ ปี. บ้านเลขที่ ๑๘ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- ยศกร คำมิ่ง. (๒๕๖๘). อายุ ๒๙ ปี. บ้านเลขที่ ๑๘ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์.
สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- ยินดี ขวัญดิน. (๒๕๖๘). อายุ ๔๒ ปี. บ้านเลขที่ ๑๓๘ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- ลำไพร บุญทะจันทร์. (๒๕๖๘). อายุ ๔๕ ปี. บ้านเลขที่ ๑๗ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- ศิวัช ชีวรุ่งเรือง. (๒๕๖๘). อายุ ๒๓ ปี. บ้านเลขที่ ๑๖๖ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- สมคิด คำมิ่ง. (๒๕๖๘). อายุ ๕๔ ปี. บ้านเลขที่ ๑๘ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์.
สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.
- สงบ ขวัญเขียน. (๒๕๖๘). อายุ ๕๐ ปี. บ้านเลขที่ ๑ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์.
สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.

หอม ขวัญเขียน. (๒๕๖๘). อายุ ๕๔ ปี. บ้านเลขที่ ๑๐๖ หมู่ ๖ ตำบลหลักด่าน อำเภอน้ำหนาว
จังหวัดเพชรบูรณ์. สัมภาษณ์, ๖ พฤษภาคม.

ภาคผนวก

รายละเอียดรายวิชา (มคอ. ๓) ที่ใช้บูรณาการ

มคอ.

	รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)	
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต	สาขาวิชาพัฒนสังคม

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา		
HSSD๔๑๐	ชื่อรายวิชา (ภาษาไทย)	ทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนา
	ชื่อรายวิชา (ภาษาอังกฤษ)	Environment Management for Sustained Development
๒. จำนวนหน่วยกิต		
๓ (๓-๐-๖)	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)	
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา		
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต		สาขาวิชาพัฒนสังคม วิชาชีพเลือก
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน		
อาจารย์จิตาภา คำตื้อ		
๕. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน		
ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๗ หมู่เรียน ๖๕๑๑๐๒๒๐๑๑ (ตามแผนการเรียน)		
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)		
-		
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)		
-		
๘. สถานที่เรียน		
อาคาร ๘ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์		มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด		
วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗		

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทุนทางสังคม องค์ประกอบและขอบเขตของทุนทางสังคม ความสำคัญของทุนทางสังคม และประโยชน์ของทุนทางสังคมในการพัฒนาสังคม

๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพื่อขจัดความยากจน รวมทั้งกรณีศึกษาการประยุกต์ทุนทางสังคมในการพัฒนาในมิติต่างๆ

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

นักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนาสังคม มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทุนทางสังคม องค์ประกอบและขอบเขตของทุนทางสังคม ความสำคัญของทุนทางสังคม และประโยชน์ของทุนทางสังคมในการพัฒนาสังคม และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพื่อขจัดความยากจน รวมทั้งกรณีศึกษาการประยุกต์ทุนทางสังคมในการพัฒนาในมิติต่างๆ

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายของรายวิชา

ศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับทุนทางสังคม องค์ประกอบ และขอบเขตของทุนทางสังคม ความสำคัญของทุนทางสังคม และประโยชน์ของทุนทางสังคมในการพัฒนาสังคม เพื่อขจัดความยากจน รวมทั้งกรณีศึกษาการประยุกต์ทุนทางสังคมในการพัฒนาในมิติต่างๆ

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมงต่อภาคการศึกษา			
	บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
๓(๓-๐-๖)	๔๕ ชั่วโมง	ไม่มี	๖ ชั่วโมง	ตามความต้องการของนักศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

ช่วงเวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น. ของวันจันทร์และวันพฤหัสบดี สถานที่ ห้องพักอาจารย์
สาขาวิชาพัฒนาศังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ตารางการให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

รายวิชา	อาจารย์ผู้สอน	วัน-เวลาให้คำปรึกษา	สถานที่หรือหมายเลขห้องผู้สอน	หมายเลขโทรศัพท์ ผู้สอน	ที่อยู่ของ E-mail ผู้สอน	รวมจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่ให้คำปรึกษา
ทุนทางสังคมเพื่อการพัฒนา	อาจารย์จิตาภา คำตื้อ	ห้องพักอาจารย์สาขาวิชาพัฒนาศังคม	๐๕๖-๗๑๗ ๑๐๐ ต่อ ๑๓๒๐	chida ๑๒๓@hotmail.com	๒ ชั่วโมง/สัปดาห์	วันพุธ ๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ ผลการเรียนรู้	๑.๒ กลยุทธ์/วิธีการสอน	๑.๓ กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
๑ [O] มีคุณธรรมและจริยธรรม ศรัทธาในความดี		
๒ [●] มีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบ	การชี้แจงกฎ ระเบียบ กติกาในการเรียนการสอน	พฤติกรรมในชั้นเรียน
๓ [O] มีศีลธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต		
๔ [O] สามารถรับผิดชอบต่อสถานการณืได้อย่างเหมาะสม ทั้งภายในสถานการณืส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสดงทางเลือกใหม่ที่เหมาะสม		
๕ [O] มีระเบียบวินัยและเคารพ กติกาของสังคม รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์		
๖ [O] สามารถวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้คอมพิวเตอร์ต่อบุคคล องค์กร และสังคม		
๗ [●] มีจรรยาบรรณทางวิชาการ และวิชาชีพ	สอดแทรกจรรยาบรรณ ในเนื้อหาของบทเรียน	การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การสอน

๒. ด้านความรู้

๒.๑ ผลการเรียนรู้	๒.๒ กลยุทธ์/วิธีการสอน	๒.๓ กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
๑ [●] มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ศึกษาและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่นๆ และแก้ไขปัญหาในการทำงานได้	การสอนที่หลากหลายรูปแบบทั้งการบรรยาย การอภิปราย การฝึกคิดวิเคราะห์ และการฝึกปฏิบัติจากงานที่มอบหมายให้ โดยให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	การตอบคำถาม การคิดวิเคราะห์ การอภิปรายของนักศึกษาในชั้นเรียน
๒ [●] สามารถวิเคราะห์ปัญหาเข้าใจ และอธิบายความต้องการทางการพัฒนาสังคม	วิเคราะห์ และการฝึกปฏิบัติจากงานที่มอบหมายให้ โดยให้นักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	การตอบคำถาม การคิดวิเคราะห์ การอภิปรายของนักศึกษาในชั้นเรียน
๓ [O] สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้		
๔ [O] รู้ เข้าใจ และสนใจพัฒนาความรู้ ความชำนาญอย่างต่อเนื่อง		

๓. ด้านทักษะทางปัญญา

๓.๑ ผลการเรียนรู้	๓.๒ กลยุทธ์/วิธีการสอน	๓.๓ กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
๑ [●] สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล	การฝึกคิดวิเคราะห์จากงานที่มอบหมาย และมีแหล่งข้อมูลในการอ้างอิงอย่างมีเหตุและผล	การสรุปและอภิปรายกันในชั้นเรียน
๒ [O] สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข		

ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดทางธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตนเอง		
๓ [●] สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหา และความต้องการ	การมอบหมายงานใน นักศึกษาฝึกวิเคราะห์ และสรุปประเด็นที่สำคัญ	การตรวจงานที่นักศึกษาได้รับ มอบหมายและนำมาส่ง และสามารถทำได้ถูกต้อง
๔ [O] สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลงานวิจัยและทฤษฎีเพื่อสร้างหรือ พัฒนาองค์ความรู้ใหม่		

๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๔.๑ ผลการเรียนรู้	๔.๒ กลยุทธ์/วิธีการสอน	๔.๓ กลยุทธ์/วิธีการ ประเมินผล
๑ [●] มีความสามารถในการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น มีภาวะผู้นำในการทำงานของกลุ่ม	มอบหมายงานกลุ่มที่ต้อง รับผิดชอบร่วมกันและภาวะ ผู้นำของนักศึกษา	สังเกตพฤติกรรมในขณะ ที่นักศึกษาได้ปฏิบัติงานกลุ่ม ร่วมกันและสังเกตการ แสดงออกซึ่งภาวะความเป็น ผู้นำ
๒ [O] มีความคิดริเริ่มในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานของกลุ่ม		
๓ [O] มีความรับผิดชอบต่ออาชีพ มีน้ำใจและเสียสละ พร้อมอุทิศตน ในการทำงานเพื่อส่วนรวม		
๔ [●] สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์ มาชี้แนะสังคมในประเด็นที่เหมาะสม ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ ต่างๆ	มอบหมายงานให้ทำ ในชั้นเรียน และมีการ ยกตัวอย่างประเด็น เพื่อให้ นักศึกษารู้จักการแก้ไข ปัญหาตามสถานการณ์ ต่างๆได้	ดูจากการที่นักศึกษาสามารถ วิเคราะห์ประเด็นปัญหาและ แก้ไขปัญหาตามสถานการณ์ ต่างๆ

๕ [O] สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างเหมาะสมทั้งของตนเองและของกลุ่ม		
๖ [O] มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพ		

๕. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ผลการเรียนรู้	๕.๒ กลยุทธ์/วิธีการสอน	๕.๓ กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
๑ [O] มีความสามารถในการวิเคราะห์ด้วยกระบวนการทางคณิตศาสตร์หรือวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ		
๒ [O] มีความรู้และทักษะทางภาษาต่างประเทศ และสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ		
๓ [●] มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มอบหมายงานที่ต้องศึกษา ค้นคว้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	สังเกตจากพฤติกรรมและงานที่ส่ง
๔ [●] มีทักษะในการสื่อสารด้วยการพูด การเขียน ตลอดจนการสื่อสารความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปใช้ในการนำเสนอผลงาน	การมอบหมายงานที่มีกิจกรรมที่มีการฝึกกิจกรรมที่เน้นการสื่อสารด้วยการพูด การเขียน	สังเกตพฤติกรรมจากช่วงที่ทำกิจกรรมในชั้นเรียน

ทางวิชาการ หรือการนำเสนอ เพื่อประโยชน์ทางภาครัฐและเอกชน		
๖. ด้าน ทักษะพิสัย		
๖.๑ ผลการเรียนรู้	๖.๒ กลยุทธ์/วิธีการสอน	๖.๓ กลยุทธ์/วิธีการ ประเมินผล
๑ [O].....	๑.....	๑.....
๒ [●].....	๒.....	๒.....
๓ [O].....	๓.....	๓.....
๔ [●].....	๔.....	๔.....
๕ [O].....	๕.....	๕.....

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน (จัดทำแผนการสอนไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์)

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	ชั่วโมงสอนต่อ สัปดาห์		กิจกรรมการ สอน	สื่อที่ใช้ใน การสอน	อาจารย์ ผู้สอน
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ			
๑	การอธิบายแนวการเรียนการสอนและกฎกติกาในการเรียนการสอนในรายวิชาตลอดภาคการศึกษา	๓		การอธิบายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและทำกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์กันในระดับเรียน	-เอกสารแนวการเรียนการสอน -กิจกรรมการสร้าง ความสัมพันธ์ ในชั้นเรียน	อาจารย์ จิตาภา คำตื้อ

๒ - ๓	บทที่ ๑ ความเป็นมา แนวคิดทุนทางสังคม บทที่ ๒ ที่มาและ องค์ประกอบทุนทาง สังคม	๖		-การบรรยาย เนื้อหา -อภิปราย แลกเปลี่ยน ประเด็นและสรุป เนื้อหา -ทำแบบฝึกหัด ท้ายบทเรียน	-หนังสือเรียน เนื้อหาบทที่ ๑-๒ -Power Point	อาจารย์ จิตาภา คำต้อ
๔ - ๕	บทที่ ๓ การ เปรียบเทียบและการ สัดทุนทางสังคม	๖		-การบรรยาย เนื้อหา -อภิปราย แลกเปลี่ยน ประเด็นและสรุป เนื้อหา -ทำแบบฝึกหัด ท้ายบทเรียน	-หนังสือเรียน เนื้อหาบทที่ ๓ -Power Point	อาจารย์ จิตาภา คำต้อ
๖ - ๘	บทที่ ๔ กรอบ แนวคิดและ กระบวนการทุนทาง สังคม	๙		-การบรรยาย เนื้อหา -อภิปราย แลกเปลี่ยน ประเด็นและ สรุปเนื้อหา -ดูวิดีโอพร้อม ทั้งคิดวิเคราะห์ สิ่งที่ได้จากการดู เนื้อหาในวิดีโอ และมา แลกเปลี่ยนกัน ในชั้นเรียน -ทำแบบฝึกหัด ท้ายบทเรียน -สอบกลางภาค	-หนังสือเรียน เนื้อหาบทที่ ๔ -Power Point	อาจารย์ จิตาภา คำต้อ

๙	สอบกลางภาค					
๑๐-๑๑	บทที่ ๕ การจัดการ ทุนทางสังคม	๖		-การบรรยาย เนื้อหา -อภิปราย แลกเปลี่ยน ประเด็นและสรุป เนื้อหา -ทำแบบฝึกหัด ท้ายบทเรียน	-หนังสือเรียน เนื้อหาบทที่ ๕ -Power Point	อาจารย์ จิตาภา คำต้อ
๑๒-๑๓	บทที่ ๖ กระบวนการ ฟื้นฟูทางสังคม : กรณีศึกษา กลุ่มทอผ้า ย้อมสีธรรมชาติบ้าน โป่งคำ ตำบลคูพงษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน	๖		-การบรรยาย เนื้อหา -อภิปราย แลกเปลี่ยน ประเด็นและ สรุปเนื้อหา -ทำแบบฝึกหัด ท้ายบทเรียน	-หนังสือเรียน เนื้อหาบทที่ ๖ -Power Point	อาจารย์ จิตาภา คำต้อ
๑๔-๑๕	บทที่ ๗ สรุป และ ข้อคิดเห็นต่อการ จัดการทุนทางสังคม	๖		-การบรรยาย เนื้อหา -อภิปราย แลกเปลี่ยน ประเด็นและ สรุปเนื้อหา -ทำแบบฝึกหัด ท้ายบทเรียน	-หนังสือเรียน เนื้อหาบทที่ ๗ -Power Point -นักศึกษาสรุป ประเด็นเนื้อหา	อาจารย์ จิตาภา คำต้อ
สัปดาห์ที่ ๑๖ สอบปลายภาค						

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรม ที่	การเรียนรู้ด้าน	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วน การ ประเมิน
๑	คุณธรรม จริยธรรม	๑.๑,๑.๗	การเข้าชั้นเรียน การซื้อสัตย์และ	ตลอดภาค การศึกษา	๑๐%

			มีคุณธรรม จริยธรรมในงาน ที่ทำ		
๒	ความรู้	๒.๑,๒.๒	-การสอบ กลางภาค -การสอบ ปลายภาค	สัปดาห์ ที่ ๙ สัปดาห์ ที่ ๑๖	๓๐% ๓๐%
๓	ทักษะทาง ปัญญา	๓.๑,๓.๓	-การทำ แบบฝึกหัดท้าย บทเรียน -การตอบคำถาม การอภิปราย ในชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	
๔	ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความ รับผิดชอบ	๔.๑,๔.๔	การทำกิจกรรม ในชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	
๕	ทักษะการ วิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ	๕.๓,๕.๔	การศึกษาค้นคว้า การอภิปราย ในชั้นเรียน	ตลอดภาค การศึกษา	
๖	ทักษะพิสัย				

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. ตำราและเอกสารหลัก หนังสือประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาทางสังคมเพื่อการพัฒนา
๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ
๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา ▪ นักศึกษาเป็นรายบุคคล / กลุ่ม สนทนากับผู้สอน ▪ นักศึกษากรอกแบบสอบถามที่ทีมผู้สอนสร้างขึ้น เพื่อการประเมินรายวิชา
๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน ▪ จากทีมผู้สอน ผู้สังเกตการณ์ ▪ ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
๓. การปรับปรุงการสอน ▪ มีการกำหนดวิธีการจากสาขาวิชา ▪ มีการประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา การทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ โดยการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม และตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา หรืองานที่มอบหมาย ▪ การทวนสอบจากผลการเรียนรู้แต่ละด้านของรายวิชา
๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา การปรับปรุงรายวิชาเมื่อครบกำหนด ๔ ปี หรือตามข้อเสนอแนะจากผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามข้อ ๔ การหมุนเวียนอาจารย์/ทีมผู้สอน เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดมุมมอง แนวความคิด และความเข้าใจ อันดีเชิงวิชาการในเรื่องการประยุกต์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ และการแนะนำที่ปรึกษา ที่มาจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชาโดยตรง

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

